

ZAGREBAČKI ZLATARI

KONTRAPUNKT

RAZLIČITI PRISTUPI NAKITU

MGZ
MUZEJ GRADA ZAGREBA

ZLATARSKA RADIONICA BISERKE JAKŠIĆ

PROSINAC, 1998. GOD.

U ZAGREBU DJELUJE ZLATARSKA RADIONICA BISERKE JAKŠIĆ, U KOJOJ SE TRADICIJA RUČNE OBRADJE NAKITA NJEGUJE JOŠ OD 1922. GODINE KADA SU JE OSNOVALA DVOJICA TADA NAJUGLEDNIJIH ZLATARA U ZAGREBU, MIRKO KRISTAN I JURAJ KOLENKO.

SRETNOM JE SUDBINOM 1958. GODINE BISERKIN OTAC, BOŽIDAR JAKŠIĆ SAMO GODINU DANA POSLIJE OBRANE MAJSTORSKOG ISPITA PRED KOMISIJOM OBRTNE KOMORE PREUZEAO TAJ ATELIER. ZLATARSKI MAJSTOR BOŽIDAR JAKŠIĆ NASTAVIO JE PREUZETI NAČIN RADA KOJI ODLIKUJU ZNAČAJKE NEPOGREŠIVOG KANONA, TJ. IZRADA NAKITA NA SKUPNIM TEMELJIMA UMJETNIČKO-ZLATARSKIH PRAVILA KOJI SU ISPRAVNI, ISKRENI I DANAS SVE RJEĐI U ZLATARSKOM SVIJETU. ŠTO VIŠE, ŽELJA MU JE BILA DA NOVIM ISTRAŽIVANJIMA OBNOVI ZAGREBAČKU ZLATARSKU TRADICIJU, DA CJELOKUPNO NASLIJEĐENO ZNANJE I ISKUSTVO NE OSTANE SAMO MRTVA TOČKA; DA SE NAČIN OBRADJE NE ZAUSTAVI NA SVOJOJ TEHNIČKOJ KULMINACIJI KOJU SU BILI DOSEGNULI KRISTAN I KOLENKO. ŽELJA MU JE BILA DA SE ZLATARSKA STRUKA RAZVIJA I NADALJE, DA IMA SVOJ RAST PREMA VRHUNCU I DA DADE NOVI ZNAČAJAN PRILOG DUGOJ I BOGATOJ ZAGREBAČKOJ ZLATARSKOJ TRADICIJI.

BISERKA JAKŠIĆ JE U TO VRIJEME UPORNIM I MINUCIOZNYM RADOM, POD PASKOM STROGOG UČITELJA, ZLATARSKOGA MAJSTORA BOŽIDARA JAKŠIĆA USPJEŠNO SAVLADALA SLOŽENE ZADATKE NA IZRADI KLASIČNOG NAKITA, DOKAZAVŠI VJEŠTINU I MARLJIVOST KOJI SE MJERE BEZBROJNYM SATIMA UČENJA I RADA.

NAZIVKOM *JUVELA* OBUHVAĆEN JE U DOSLOVNYM SMISLU NAJFINIJI ZLATARSKI I DRAGULJARSKI RAD ZA KOJI SE ISKLJUČIVO UPOTREBLJAVAJU NAJDRAGOCJENIJE SIROVINE: ŽUTO I BIJELO ZLATO, DIJAMANT, RUBIN, SAFIR, SMARAGD. SVOJE PRVE RADOVE BISERKA JE JAKŠIĆ IZVELA NA REPLICIRANOM NAKITU IZVEDENOM. PREMA PREDLOŠCIMA STARIH KATALOGA. KADA JE PRISTUPILA TOM ZADATKU, NIJE JOJ BILO DOPUŠTENOM PREKORAČITI NITI JEDNO "SVETO PRAVILO" VEZANO ZA *JUVELA* UZORKE, JER TO NE DOPUŠTA NI SAM NAZIV – *REPLIKA*.

TEK KADA JE SAVLADALA TAKAV KLASIČNU OBRADU, KADA JE KAO DRAGULJAR SPOZNALA SVOJE MOGUĆNOSTI U VJEŠTINI SLOŽENE TEHNIKE, BILO JOJ JE DOPUŠTENOM DA "ZAKORAČI" PREMA NAPRIJED. ZAHVALJUJUĆI TOME MOGLA JE MIJENJATI I MORFOLOGIJU KOJU JE SAMA POČELA OSMIŠLJAVATI ALI KOJA UVIJEK TEHNIČKI POČIVA NA STARIM DOBRIM ZLATARSKIM KORIJENIMA I KANONIMA.

PREMDA SE ČINI ČUDNOVATO, U ZLATARSKOM CEHU IMA VRLO MALO ŽENA ZLATARA, KOJE DRUKČIJE, STRASTVENIJE, KOJI PUT POMALO RASTROŠNIJE RAZMIŠLJAJU O NAKITU I NJEGOVIM KOMBINACIJAMA. RAZLOG JE TOME ŠTO BISERKA JAKŠIĆ KAO ZLATARICA DOISTA I

RAZMIŠLJA KAO ŽENA PA NA TAJ NAČIN OBLIKUJE NAKIT PREPOZNATLJIV U SVOM OSEBUJNYM OBLIKU.

SUDEĆI PREMA NJEZINOM OSOBNOM ISKAZU, IZRADBI NAKITA PRISTUPA DVOJAKOM: PRVI JE NAČIN KADA MORA ZADOVOLJITI NARUDŽBU, A DRUGI KADA MORA ODGOVORITI OSOBNOM IZAZOVU, TJ. KADA JOJ SE DOPUSTI OSOBNA KREATIVNOST.

VEĆ SAMIM SMISLOM ZA CRTANJE RAZLIKUJE SE OD OSTALIH DRAGULJARA, JER CRTEŽ MOŽE BITI SKICA I UVOD U ZLATARSKI IZRADAK. NJEZIN "ZLATARSKI" CRTEŽ JE NARISANA IDEJA ILI ZAMISAO, TE IMA NEPRESKOČIVU I VAŽNU VEZU KOJA SPAJA TRI VRHA CJELOKUPNOG TROKUTA KOJI ČINI KLIJENT, OBLIKOVATELJ I IZVRŠILAC.

DOK KLIJENT OPISUJE SVOJU NARUDŽBU, ŽELJENI NAKIT, BISERKA JAKŠIĆ NA TRAGU NJEGOVYH RIJEČI "SKICIRA" I "PREVODI" U SEBI DA BI IH POTOM PRENIJELA NA NEKOLIKO SKICA – PRIJEDLOGA. TIME ZAPOČINJE PROCES IZVEDBE I IZRADBE. ZLATARICI JE VRLO VAŽAN TRENUTAK KAKO ĆE GOTOVI NAKIT DOČEKATI PUBLIKA KOJA ĆE GA VIDJETI NA VLASNIKU, JER ONA NAKIT DOŽIVLJUJE SA SVOG PROMATRAČKOGA GLEDIŠTA KOJI SE RAZLIKUJE OD PROFESIONALNOG POIMANJA. TAKAV PRISTUP NE SAMO ŠTO JE RIJEDAK NEGO JE I VRIJEDAN POŠTOVANJA, JER SE U TAKO DOTICAJNOJ VEZI POŠTUJE ODNOS DRAGULJARKE, TJ. RADIONICE I STRANKE. PO TAKVOM OBRASCU, UZ ESTETIKU I TEHNIČKU SUPERIORNOST, VRIJEDNOST NJEZINA OPUSA ČINI TO ŠTO NEOVISNO O IZBORU MATERIJALA DAJE PREDNOST ORIGINALNOM, OSOBNOM STVARANJU S IDEJOM VODILJOM DA NAKIT PONAJPRIJE MORA BITI UMJETNOST. OSIM ŠTO JE NARUČENI I IZVEDENI NAKIT UNIKAT, PO SVOM SE SADRŽAJU TAJ NAZIV JOŠ PRODUBLJUJE JER JE IZVEDEN ISKLJUČIVO ZA OSOBU KOJOJ JE NAMIJENJEN. NA TAKAV JE NAČIN NASTALA UNIKATNA ZLATNA NARUKVICA KOJA NOSI NAZIV *PISMO*. SASTAVLJENA JE OD OSAM ČLANAKA KOJA ČINE SLOVA IMENA, IZVEDENA PISMOM UGLATE GLAGOLJICE. NARUKVICA IMA LIKOVNE ZNAČAJKE MODERNOG RELJEFA, A KAKO SAMA BISERKA JAKŠIĆ IZJAVLJUJE, VALOVITA PODLOGA ODGOVARA POKRETLJIVOSTI I UZBURKANOSTI PRIRODE NJEZINE VLASNICE. U TAKO RIJEŠENOM ZLATARSKOM RADU ZLATARICA JE DOKAZALA KOLIKO RAZMIŠLJA O ŽELJENOM I NARUČENOM PREDMETU KOJI JE OBJEDINILA U CJELINU I PORUKU.

POSVEMA DRUKČIJE BISERKA JAKŠIĆ PRISTUPA NAKITU KOJI NASTAJE NA NJEZIN OSOBNOM POTICAJU; U TOME SE OSJEĆA POTPUNO SLOBODNO, U RAZMIŠLJANJU I KREIRANJU. KAO AUTORICI RADOVA KOJE JE SAMA OSMISLILA I IZVELA DALA IM JE I NJIHOVA IMENA, PRIMJERICE *MRTVA SUZA*, ILI *ZEMLJA-ZRAK*.

NEMINOVNA JE ČINJENICA DA JE VEĆINA ŽENA UKRAŠENA NAKITOM SVAKODNEVNO, A SVAKI UKRAS NOSI SVOJU LIKOVNU, IZVEDBENU ALI I BIOGRAFSKU POZADINU I PODRIJETLO; NJIHOVOM KOMBINACIJOM

DOLAZIMO DO JEDNE CJELINE KOJU OSMIŠLJAVAMO SAMI. KAKAV I KOLIKI ĆE BITI ODABIR TOG POJEDINAČNOG – ZASEBNOG NAKITA, DA ČINI SKLOP S OSTALIM, OVISI O OSOBNOSTI I TEMPERAMENTU ŽENE KOJA GA NOSI. UPRAVO TAKVO MANEVRIRANJE RAZNORODNIM NAKITOM SVAKODNEVNA JE POJAVA I ČINI NEKU VRSTU "NAKITNOG PATCHWORKA".

BISERKA JAKŠIĆ POKUŠALA JE OBJEDINITI NEKOLIKO ZLATARSKIH PREDMETA U JEDNU CJELINU, T.J. STVORILA JE KOMPLETE NA KOJIMA SE POJAVLJUJE JEDAN ISTOVJETAN MOTIV, I TO NA SVAKOM NAKITNOM PREDMETU. BIT IZRADJE KOMPLETA JE DA SE OSOBA ŽELI UKRASITI JEDNOOBRAZNOU CJELINOM, A NE RAZNORODNIM NAKITOM. SVAKI DIO KOMPLETA UJEDNO SE MOŽE NOSITI I POJEDINAČNO. PRISTUPAJUĆI IZRADI KOMPLETA, ZLATARICA JAKŠIĆ DOISTA SE TRUDI ISTAKNUTI LJEPOTU ŽENE I NJENE DETALJE. PRI IZRADI KOMPLETA NAJVAŽNIJE JE DA SE ZA LIKOVNI ZNAMEN PRONAĐE OSNOVNI MOTIV, KOJI SVOJIM PONAVLJANJEM, NAČINOM GRUPIRANJA ILI NIZANJA, POTPISUJE CIJELI KOMPLET. NA TAJ NAČIN IZ SVOJE OSNOVE ZAPOVIJEDA SVIM OBRADENIM PREDMETIMA. KOMPLET U SVOJOJ CJELOVITOSTI NAMIJENJEN JE ZA POJEDINE DIJELOVE TIJELA, PRI TOME SE PRIMJERICE LJEPOTA DUGOGA VRATA ILI VITKE RUKE JOŠ VIŠE UKRAŠAVANJEM NAGLAŠUJE.

IDEJA U UMJETNIČKOM STVARANJU ILI SE RAĐA *ad hoc* ILI DOLAZI PLAGANO. U BISERKINOM POIMANJU ZLATARSTVO SE PREPLEĆE S DRAGULJARSTVOM, MORFOLOGIJOM KOJA GODI DANAŠNJIM LIKOVNIM POTREBAMA ZASNOVANIM NA TRADICIJSKIM TEMELJIMA OBRADJE KLASIČNOG ZLATARSTVA.

DOKAZ NA KAKVE SE SVE NAČINE MOGU RAZRADITI OPUSI UTEMELJENI NA JEDNOJ IDEJI POKAZALA JE NA PRIMJERU PRSTENA, SAVRŠENOG U SVOJOJ SKLADNOJ KRUŽNICI, KOJI JE UKRAŠEN NEPREKINUTIM NIZOM BLJEŠTAVIH BRILJANATA UOKVIRENIH U SITNIM ZLATNIM KVADRATNIM RAMAMA. ZA NJEGA JE ODABRAN I STALNO PONAVLJAN SAMO JEDAN MOTIV, KOJI ĆE KASNIJE, KAO MJERNA LIKOVNA JEDINICA PRELAZITI NA SVE NJEGOVE OSTALE NAKITNE "SUDRUGE".

PRVA PROMJENA OBLIKA OČITUJE SE NA PRSTENU KOJI ZADANE MOTIVE SADA UGOŠĆUJE SAMO NA JEDNOJ TREĆINI SVOGA *ringa*, DOK JE NJEGOVA OSTALA POVRŠINA JEDINO GLATKO ZLATO. TAKVA JE PROMJENA IZVEDENA TAKO ŠTO SU OSTALI BRILJANTI IZLUČENI, T.J. UZELA JE SAMO JEDAN ODSJEČAK PRSTENA OD KOJEG JE ZAPOČEO PUT OVE IDEJE. RIJEŠEN NA TAKAV NAČIN, VIDLJIVO JE POPRIMIO DRUKČIJI LIKOVNI PORTRET. PO OBLIKU, IZGLED NARUKVICE DIKTIRA RUKA, KOJA IMA SVOJ PRIRODNI OVAL A OBLIK NARUKVICE JU PRATI; DEKORACIJA S BRILJANTIMA POSTAVLJENA JE U SKLADNOJ DUŽINI S ISTIM MOTIVOM. IDEJA SE RAZVIJA DALJE, OSTAJUĆI VJERNA SVOM – LAJTMOTIVU; USPJEŠNO JE RIJEŠILA PRSTEN(KRUG) I NARUKVICU(OVAL),

NO SADA SE GLAVNI MOTIV POSTAVLJA NA POTPUNO DRUKČIJI LIKOVNI ZADATAK, T.J. DUGULJASTU FORMU – UKRASNU IGLU. I NA TOM NAKITU MOTIV OSTAJE VJERAN POČETNOM, KAO I NA OSTALIM UKRASNIM PREDMETIMA "ISTE OBITELJI" I OKUPIRA TAKOĐER DOBRO OSMIŠLJENU I ODMJERENU JEDNU TREĆINU POVRŠINE. IZ RAVNINE IGLE PRELAZI SE NA SLJEDEĆU TEMU, OGRLICU ČIJI OBLIK POPRIMA LINIJU BLAGOG LUKA, DA BI SE NA NJENOJ SREDINI SMJESTIO VEĆ POZNATI MOTIV. TAKOĐER I NA NAUŠNICAMA MOTIV MORA BITI IDENTIČAN, NO NA TOME SE ZADATKU ZLATARICA SPRETNOSTI POIGRAVA NJEGOVIM RAZLIČITIM SMJEŠTAJEM, JER JOJ TO DOPUŠTA UPRAVO TA NAJUOČLJIVIIJA LOKACIJA KOJA NAUŠNICE NOSI. NA KAKAV ĆE NAČIN ONE BITI IZVEDENE, OVISI O SAMOM UHU, DA LI ZAHITIJEVA NEKU SPRETNOSTU KAMUFLAŽU ILI ISTICANJE, ŠTO OVISI O NJEGOVOJ (NE)LJEPOTI. VIDIMO KOLIKO JE PRVO SPOMENUTI PRSTEN, OVIJEN U CIJELOSTI ISTIM MOTIVOM IZ ZLATARICE "IZVUKAO" NOVIH NAKITNIH OBJEKATA, KOJI SU PO TAKVOM OBRASCU POPRIMILI DRUKČIJI DOJAM A DA SE *muštra* NIJE PROMIJENILA. NA TAJ JE NAČIN "PUSTOLOVINA" JEDNE IDEJE ZAOKRUŽENA U JEDNU CJELINU.

NO S NJOM NE PRESTAJE ZNATIŽELJA ZA DALJNJIM ISTRAŽIVANJEM I TRAŽENJEM DRUGIH MOGUĆNOSTI S ISTIM POVODOM KOJI BISERKA JAKŠIĆ SADA PRIKAZUJE ILI PREPORUČUJE ZA DRUGO RJEŠENJE. PRIMJER JE TO IZVEDBE ŠEST PRIMJERAKA PRSTENJA, KOJI SU SAMI ZA SEBE PREDSTAVNICI – MODERNOG, ČITLJIVOG I IZDVOJENOG DIZAJNA. OSOBNOSTI MOGU POTVRDITI DA UPRAVO TAJ OPUS DOBIVA VELEKE KOMPLIMENTE OD MLADIH LJUDI ŠTO JE NAJBOLJI DOKAZ KOLIKO JE BISERKA JAKŠIĆ USPJELA POGODITI U SRŽ SVOJE ŽELJE DA I MODERNIM OBLIKOVANJEM OSTAVI DOJAM KOD PUBLIKE. TAKO OVDJE ISTI MOTIV – BRILJANT ZAROBLJEN U SVOJOJ KVADRATNOJ ZLATNOJ ZAMCI, DOBIVA PUTEM PONAVLJANJA SVOJA NOVA USMJERENJA U RASTU I ŠIRINI, ILI U DODATKU NEKOG DRUGOG DRAGOG KAMENA, KONKRETNO SMARAGDA. NJEGOVA JE ULOGA DA KOJI PUT PRAVI DRUŠTVO BRILJANTU, DA SVOJIM ZELENILOM "RAZBIJE" RITAM IZMEĐU NJI, PA TAKO SVAKA NOVA LIKOVNA ODLUKA NA POJEDINOM PRSTENU NAM PODARUJE NOVU SLIKU I DOJAM. IAKO SPREMNA ZA TU IGRO – VARIJACIJE NA TEMU, NAKON ŠESTOG PRIMJERKA ZLATARICA JE ODUSTALA OD DRUGIH KOMBINACIJA JER JE SVJESNA KADA TREBA S TAKVIM RJEŠENJIMA STATI, A RAZLOG JE TOME DA NE DOĐE DO ZASIĆENJA.

NO NIZANJE IDEJA, NAPROSTO JE DIKTIRALO JOŠ JEDNU – ZLATARSKU PRIČU, KOJA JE SVOJE IZVORIŠTE PONOVRNO PRONAŠLA U ISTOME MOTIVU. VEZANA JE ZA TEMU KOMPLETA KOJI U OVOM IZDANJU ZBOG MANJEG BROJA NJEGOVIH ČLANOVA ("SAMO" PAR NAUŠNICA I PRIVJESAK) MOŽEMO ZVATI I DEMINUTIVOM. NO I TAKVA IZVEDBA DOVOLJNA JE DA POPRIMI OSOBINU JOŠ JEDNOG NOVOG IZVORIŠTA IZ KOJEG PONOVRNO MOGU PROISTEĆI NEKA NOVA RJEŠENJA I ISTRAŽIVANJA.

SVE TO POTVRĐUJE KAKO SE VIŠE VEŽE ZA KVALITETU ZLATARSKOG RADA NEGOLI ZA VELIČINU DRAGOG KAMENJA, A TO ZNAČI SIMBOL PERFEKCIJE ZAGREBAČKOG DRAGULJARSTVA NAŠEG VREMENA I IZNIMNOG UKUSA.

BISERKA JAKŠIĆ UČINILA JE NESVAKIDAŠNJI OTKLON SVOJE PROFESIONALNE SVAKODNEVNICE KADA JE DALA SVOJ ZLATARSKI PRILOG NA TEMU GOLFA, SPORTOM KOJIM SE I SAMA BAVI. OSMISLIVŠI NAKIT NA TU TEMU, MOŽDA JE NAJVESELIJE POZDRAVILA POVRATAK TOG OMILJENOG SPORTA, ZA GOSPOĐE I GOSPODU, U ZAGREB. BISERKU JAKŠIĆ JE UPRAVO TAJ SPORT NADAHNUO ZA KREIRANJE KOJIM SVOJE DOŽIVLJAJE, JEDAN DRUGI SVIJET IZRAŽAVA KROZ NAKIT. TAKO JE NASTALO OSAMNAEST PREDMETA – BROJ KOJI ODGOVARA PRAVILIMA IGRE, T.J. VAŽNIH OSAMNAEST RUPA, PREMA KOJIMA SE RAVNA TAJ SPORT. SIMBOLIČNO JE PREVELA U ZLATARSTVO, NA SVOJ PREPOZNATLJIV, SIGURAN NAČIN ZNAKOVE I GOLFSKE REKVIZITE. PODSJETNIK JE TO DA SE S TOM IGROM ZAGREB UPOZNAO KASNIH DVADESETIH GODINA NAŠEGA STOLJEĆA, DA JE BIO OFORMLJEN *GOLF – KLUB ZAGREB*, A IGRE SU SE ODRŽAVALE NA IDILIČNIM TERENIMA PREKRASNOG ENGLESKOG PARKA – PERIVOJA MAKSIMIR.

STEĆI NASLOV *MAJSTOR-ZLATAR* ZNAČI PROĆI PUT NA KOJEM SE STJEČE ZNANJE I KVALITETA, JER SVATKO NE MOŽE POSTATI MAJSTOROM. ZLATARSKI POZIV JE SLOŽEN I SLOJEVIT, VRIJEDAN POŠTOVANJA I NIKADA GA SE NE SMIJE UOKVIRITI SAMO RIJEČJU ZANAT I IMATI PRED SOBOM SLIKU HLAPIČA-ZLATARA, JER ON IMA I UMJETNIČKU KOMPONENTU KOJA JE S NJIM NERASKIDIVA AKO MISLIMO NA DOBRO ZLATARSTVO. U OKVIRU OVE IZLOŽBE ZASEBNU, OMANJU CJELINU ČINE RADOVI GOSPOĐICE LEONARDE SEKI KOJA JE POHAĐALA TROGODIŠNJI NAUK U ZLATARSKOJ RADIONICI JAKŠIĆ. TAKO DOBRI URADCI, KOJI SU JOJ I DONIJELI STATUS ZLATARSKOG POMOĆNIKA, GLAVNINOM SU NASTALI ZAHVALJUJUĆI STRUČNOM VODSTVU MAJSTORA OVE RADIONICE. REZULTATI SU TO NE SAMO TEHNIČKE OBUKE VEĆ I TEORIJSKE JER SU SE CIJELO VRIJEME ŠKOLOVANJA BISERKA I BOŽIDAR JAKŠIĆ BAVILI SVOJOM ŠTIĆENICOM. SVJESNI SU DA SE SA SVAKIM UČENIKOM MORA RADITI KONTINUIRANO, KONTROLIRATI SVAKI POKRET ALATOM, DA UČENIK MORA BITI SPREMAN PRIMATI STALNU KOREKTURU. SVEMU JE TOME ODGOVARALA VEZA TALENTA GOSPOĐICE SEKI I UPORNOSTI MAJSTORA KOJI USTRAJE DA ISPRAVNO OBLIKUJE I ODGOJI SVOG *DJETIĆA*.

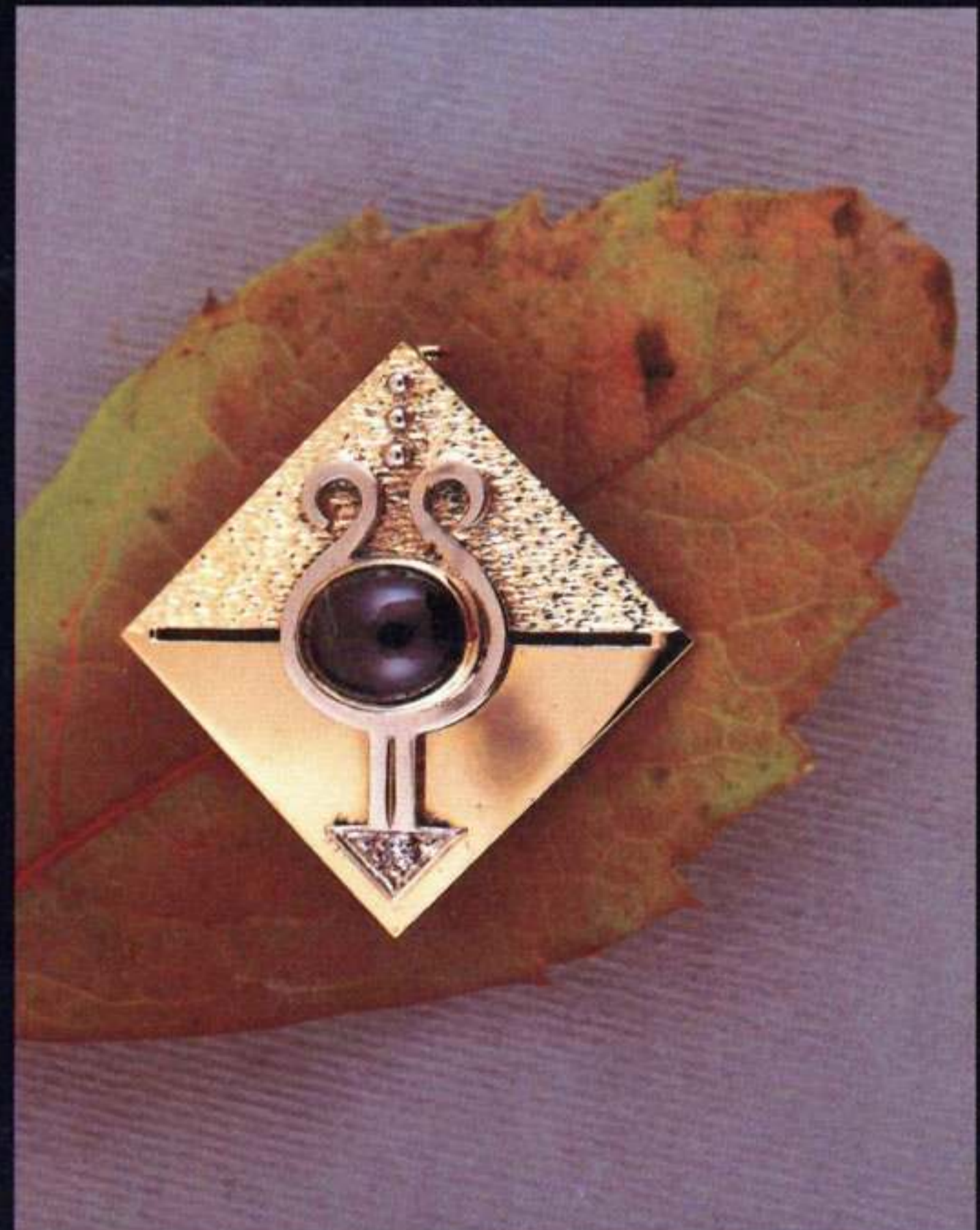
NAMJERA JE IZLOŽBE U MUZEJU GRADA ZAGREBA PREDSTAVITI OBITELJSKU ZLATARSKU TRADICIJU JAKŠIĆ KAO IZNIMAN IZLOG I UKAZATI NA NAKIT KOJI JE, OSIM LJEPOTE, ISPRAVNO IZVEDEN NA NAJVIŠOJ TEHNIČKOJ ALI I ESTETSKOJ RAZINI. BISERKA JAKŠIĆ DOKAZUJE TIME DA JE SUDBINU OBITELJSKE DRAGULJARSKE RADIONICE ZNALA UZETI

U SVOJE RUKU A ZADIVLJUJE ŠTO NIJE OSTALA SAMO NA IZVANREDNO IZVEDENIM REPLIKAMA, T.J. PONAVLJANJIMA, VEĆ SE USPJEŠNO UPUTILA U SVIJET ESTETSKOG I DIZAJNERSKOG ISTRAŽIVANJA. USTRAJALA JE U TOJ "ZAKLETVI", USPRKOS NEPOVOLJNOM EKONOMSKOM MOMENTU.

SMISAO OVE IZLOŽBE JE I U TOME DA DADE DALJNI POTICAJ, NE SAMO JAKŠIĆEVIMA VEĆ I SVIM DRUGIM ZLATARIMA, DA PRIKAŽU RAD I VRIJEDNOSTI SVOGA ZANATA, NE SAMO KROZ "GRAME" I CIJENAMA U IZLOGU, VEĆ DA U NJEMU POTRAŽE SVOJE LIKOVNE IZRAZE U OVOM DIJELU UMJETNOSTI I SVEUKUPNE LJUDSKE KULTURE OVOGA DOBA. PO OSOBNOJ ŽELJI BISERKE JAKŠIĆ, NAZIV OVE IZLOŽBE JE "KONTRAPUNKT", ŠTO U SVIJETU GLAZBE ZNAČI DA SE DVIJE ILI VIŠE MELODIJA POVEŽU TAKO DA IZVOĐENE ISTOVREMENO SKLADNO ZVUČE. NA TAKAV NAČIN, U SIMBOLIČNOM SMISLU NA OVOJ IZLOŽBI SVI PRIKAZANI PRISTUPI NAKITU – IMA IH DESETAK – MEĐUSOBNO SE ISPREPLEĆU I DAJU JEDINSTVENU SLIKU S KOJE MOŽEMO PROČITATI NJEZIN PREPOZNATLJIV ZLATARSKI RUKOPIS.

OVO JE PRILIKA DA SE PRIKAŽE SAMO JEDAN DIO PRISTUPA KOJI JE SAZRIO I KOJI JE RAZVIJAN U PROTEKLIM PETNAEST GODINA RADA, ALI ZNATIŽELJA I VOLJA ZA DALJNIM KREATIVNIM RADOM URODIT ĆE DAKAKO I NOVIM PRISTUPIMA.

THIS EXHIBITION IS THE RESULT OF GOLDSMITH BISERKA JAKŠIĆ'S THINKING ABOUT JEWELLERY THROUGH WHICH SHE WISHES THE OBSERVER IN TURN TO GIVE IT SOME CONSIDERATION. IT SHOWS VARIOUS APPROACHES TO THE TOPIC. WE ALL LIVE AND WORK IN A CERTAIN MILIEU, ONE THAT PROVIDES OUR CULTURAL GROUND. APART FROM THAT, WE ALL HAVE OUR ROOTS IN OUR FAMILY, AND JUST AS SOMEBODY MIGHT INHERIT A CARE FOR DECORATION, FOR ADORNMENT, SO BISERKA JAKŠIĆ HAS COME INTO THE ART OF THE MAKING OF JEWELLERY FROM HER FATHER, MASTER GOLDSMITH BOŽIDAR

JAKŠIĆ, WHOSE WORK WAS DIRECTED TOWARDS BUILDING ON TO THE TRADITIONAL APPROACH TO THE ART OF THE GOLDSMITH. IN ORDER TO BUILD ON, IT IS NECESSARY TO MASTER THE GOLDSMITH'S TECHNIQUES; BUT ONCE THEY ARE MASTERED, ONE HAS THE RIGHT TO SEEK ONE'S OWN EXPRESSION. AND SO GOLDSMITH BISERKA JAKŠIĆ STARTED OFF IN THE CRAFT, THE RESULTS BEING VISIBLE IN ONE OF THE CASES – THE VIEWER WILL FIND THE CASE VERY RECOGNISABLE, BE REMINDED OF THE RINGS AND EARRINGS OF HIS GRANDMOTHER. BUT THEN, A CLIENT HAS THE NEED, ALONGSIDE HIS OR HER GRANDMOTHER'S AND MOTHER'S JEWELLERY, TO HAVE SOME ITEMS OF JEWELLERY OF HIS OR HER OWN, TO GIVE EXPRESSION BOTH TO THE TIME AND TO THE PERSON. FOR THIS VERY REASON, GOLDSMITH BISERKA JAKŠIĆ HAS FELT THE NEED TO MANIFEST THE GOLDSMITH'S ART AND TECHNIQUE IN A NEW, OPEN AND PERSONAL WAY. THE MEDIUM SHE EXPRESSES HERSELF IN IS A JEWELLERY; THE WISH TO RECORD SOME MOMENT, SOME THOUGHT, SOME FEELING, WHETHER HER OWN OR A CLIENT'S, IS AN ESSENTIAL PART OF THE CREATION OF ANY ITEM OF JEWELLERY. NATURALLY, SHE CAN ALLOW HERSELF FAR GREATER FREEDOM WHEN IT IS A PERSONAL INSPIRATION AT WORK, BECAUSE IT IS A WONDERFUL FEELING TO GIVE SHAPE ON PAPER IN THE FORM OF DRAWING, TO THE WAY THE CLIENT'S WORDS ARE FELT AND EVEN MORE SO WHEN IT DEVELOPS INTO MATERIAL FORM, INTO A PIECE OF JEWELLERY THAT WILL GRACE, FOR EXAMPLE, A CLIENT'S HAND AND OFFER ITSELF TO THE SIGHT OF OTHER PERSONS WHO HEAR THE WORDS AS THEY LOOK. EVERY INDIVIDUAL ITEM OF JEWELLERY IS AN IDEA FOR ITSELF. BUT THIS DOES NOT ALWAYS HAVE TO BE THE CASE. FROM THIS KIND OF THINKING, I.E. THAT IT IS POSSIBLE TO DECORATE SEVERAL PARTS OF THE BODY WITH JEWELLERY FOUNDED ON A SINGLE IDEA, CAME THE JEWELLERY SET. THE SIMPLE WISH TO REPLACE A JUMBLE OF IDEAS WITH JUST ONE. APART FROM THE PERSONAL STIMULUS OR WORDS OF THE CLIENT, IDEAS ARE BORN DURING THE MAKING OF THE JEWELLERY, AND IN ONE SHOWCASE BISERKA JAKŠIĆ HAS DEMONSTRATED THIS, PROVING THAT THE MAKING PROCESS ITSELF CAN BE VERY STIMULATING FROM A CREATIVE POINT OF VIEW. OF COURSE, JEWELLERY CAN BE APPROACHED THROUGH THE IDEA OF A TOPIC, LIKE FOR EXAMPLE SPORT, AS AN INSPIRATION FOR CREATION WHERE THE EXPERIENCES OF ANOTHER WORLD CAN BE EXPRESSED THROUGH JEWELLERY. ALL THIS TALKS OF THE NECESSITY TO APPROACH JEWELLERY AS A SUBJECT OF EDUCATION, BECAUSE WE HAVE TO TEACH OTHERS AND TRANSFER OUR KNOWLEDGE. THE APPROACHES SHOWN ARE INTERWOVEN AND GIVE AN INTEGRATED IMAGE, JUST AS MELODIES ARE LINKED IN SUCH A WAY AS TO HARMONISE WHEN THEY ARE PERFORMED AT ONCE. THIS IS THE REASON FOR THE EXHIBITION'S BEING CALLED *COUNTER-POINT*.

OTAC KAO UČITELJ

1.1. SKULPTURA *HOMMAGES A BELA IV*
prema idejnom rješenju Josipa Cmroka, izvedeno u zlatarskoj radionici Jakšić
Zagreb, 1992. god.
srebro, zlato
MGZ 5409

1.2. SKULPTURA *MAJKA I DIJETE*
prema idejnom rješenju Josipa Cmroka, izvedeno u zlatarskoj radionici Jakšić
Zagreb, 1977. god.
Žuto, bijelo i crveno zlato, tirkizi, sintetički rubin, danburit, goldtopaz, švedski granit

1.3. SKULPTURA *ČOVJEK I NJEGOV RAD; PROŠLOST, SADAŠNJOST, BUDUĆNOST*
prema idejnom rješenju Josipa Cmroka, izvedeno u zlatarskoj radionici Jakšić
Zagreb, 1979. god.
Žuto, bijelo i crveno zlato, dijamant, tirkizi, kalcedon, bludstein, švedski granit

1.4. KOMPLET
prema idejnom rješenju Josipa Cmroka izvedeno u zlatarskoj radionici Jakšić
Zagreb, 1983. god.
bijelo zlato, prirodni biseri

1.5. OGRLICA
prema idejnom rješenju Josipa Lizatovića, izvedeno u zlatarskoj radionici Jakšić
Zagreb, 1987. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant i rubin

1.6. SVIJEČNJACI, PAR
prema idejnom rješenju Josipa Cmroka, izvedeno u zlatarskoj radionici Jakšić
Zagreb, 1978. god.
srebro, topazi, dauburit

1.7. UZORCI MUŠKOG I ŽENSKOG PRSTENJA U METALU IZ ATELIERA KRISTANA I KOLENKA
Zagreb, 1920–1930. god.

1.8. NACRTI KLASIČNE BEČKE JUVELE IZ ATELIERA KRISTANA I KOLENKA
Zagreb, 1920–1930. god.

DAH

2.1. PRIVJESCI S LANČIĆEM
Zagreb, 1992–1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

2.2. PRSTENJE

Zagreb, 1992–1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

2.3. KOMPLET

Zagreb, 1992–1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

LJETO

3.1. OGRLICA

Zagreb, 1997. god.
Žuto i bijelo zlato, lapislazuli, dijamant

3.2. BROŠEVI

Zagreb, 1997. god.
Žuto i bijelo zlato, lapislazuli, dijamant

3.3. UKRASNA IGLA ZA KRAVATU

Zagreb, 1997. god.
Žuto i bijelo zlato, lapislazuli, dijamant

3.4. UKRASNA IGLA ZA KRAVATU

Zagreb, 1997. god.
lapislazuli, dijamant

3.5. OGRLICE

Zagreb, 1997. god.
Žuto i bijelo zlato, lapislazuli, dijamant,
pozamenterijska borta

PUTOVANJE

4.1. PRSTENJE

Zagreb, 1995–1998. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

4.2. NAUŠNICE

Zagreb, 1997. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

4.3. PRIVJESCI SA ZLATNIM LANCEM

Zagreb, 1997. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

4.4. NAUŠNICE

Zagreb, 1997. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

4.5. BROŠ

Zagreb, 1997. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

KOMPLET

5.1. KOMPLET

Zagreb, 1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

5.2. KOMPLET

Zagreb, 1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

5.3. KOMPLET

Zagreb, 1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

GOLF

6.1. PRIVJESCI

Zagreb, 1998. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

6.2. BROŠ

Zagreb, 1996–1998. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

6.3. UKRASNE IGLE

Zagreb, 1997–1998. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

6.4. IGLE ZA KRAVATU

Zagreb, 1996. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

NIT VODILJA

7.1. ZARUČNIČKI PRSTEN

izvedeno po modelu ateliera Kristana i Kolenka
Zagreb, 1994. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

7.2. KOMPLET

Zagreb, 1994–1998. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

7.3. PRSTENJE

Zagreb, 1993. god.
Žuto i bijelo zlato, smaragd, dijamant

7.4. KOMPLET

Zagreb, 1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

7.5. KOMPLET

Zagreb, 1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

DUGA

8.1. PRIVJESCI S LANČIĆEM

Zagreb, 1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

8.2. OGRLICE LEPTIR I, LEPTIR II, LEPTIR III

Zagreb, 1993. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

8.3. NARUKVICA *Pismo*

Zagreb, 1997. god.
Žuto zlato

8.4. OGRLICA *Dar*

Zagreb, 1998. god.
Žuto i bijelo zlato, plavi safir, dijamant

8.5. PRIVJESCI *Pred križem*

Zagreb, 1994–1998. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

8.6. PRSTENJE

Zagreb, 1993–1995. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

8.7. PRSTENJE *Zvijezda I, Zvijezda II*

Zagreb, 1995. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

8.8. IGLE ZA KRAVATU

Zagreb, 1996. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

8.9. KOMPLET

Zagreb, 1994–1997. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

8.10. ZARUČNIČKI PRSTENOVI

Zagreb, 1994. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant

EDUKACIJA ZLATARSKOG DJETIĆA

9.1. RADOVI GOSPOĐICE LEONARDE SEKI

NAKON PRVE GODINE NAUKOVANJA
Zagreb, 1993. god.
srebro, sintetski rubin, bijeli spinel

9.2. RADOVI GOSPOĐICE LEONARDE SEKI

NAKON DRUGE GODINE NAUKOVANJA
Zagreb, 1994. god.
srebro, tigrovo oko, oniks, Žuto i bijelo zlato, plavi safir, cirkoni

9.3. RADOVI GOSPOĐICE LEONARDE SEKI

NAKON TREĆE GODINE NAUKOVANJA
Zagreb, 1995. god.
srebro, sintetski safir, sintetski rubin, cirkon, zlato, prirodni rubin

9.4. KARMAZIRANI KOMPLET

Biserka Jakšić
Zagreb, 1994. god.
Žuto i bijelo zlato, dijamant, plavi safir

Ovim kompletom, zlatarica Biserka Jakšić daje primjer kako i nakon trogodišnje obuke treba još učiti; k tome, može poslužiti kao uzorak učeniku za polaganje majstorskog ispita.

BISERKA JAKŠIĆ ROĐENA JE U ZAGREBU 1963. GODINE. REDOVNO ŠKOLOVANJE ZAVRŠILA JE U OBRAZOVNOM CENTRU ZA KULTURU I UMJETNOST U ZAGREBU (ŠKOLA PRIMIJENJENE UMJETNOSTI, – ODJEL METAL). IZUČILA JE ZLATARSKI ZANAT KOD MAJSTORA ZLATARA STJEPANA BALJE I BOŽIDARA JAKŠIĆA; SPECIJALIZIRALA JE VEZIVANJE DRAGOG KAMENJA. RADIONICA BOŽIDARA JAKŠIĆA DJELUJE OD 1958. GODINE I NASTAVAK JE RADIONICE JURJA KOLENKA I MIRKA KRISTANA, (OSNOVANA 1922. GODINE). BOŽIDAR JAKŠIĆ IZLAŽE OD 1959. GODINE NA SVIM ZANATSKIM I ZLATARSKIM IZLOŽBAMA I REVIJAMA. GODINE 1991. BISERKA JAKŠIĆ PREUZELA JE OBRT OD OCA BOŽIDARA JAKŠIĆA I NASTAVILA TRADICIJU IZLAGANJA:

–1993. GOD. SAMOSTALNA IZLOŽBA RADIONICE JAKŠIĆ U MUZEJU GRADA ZAGREBA

–1993. GOD. MEĐUNARODNI OBRTNI SAJAM U CELJU

–1994. GOD. MEĐUNARODNI SAJAM ZANATSTVA NA ZAGREBAČKOM VELESAJMU

–1996. GOD. II. DANI HRVATSKOGA GOLFA U ZAGREBU

–1996. GOD. SAMOSTALNA IZLOŽBA *Vigor golf cup* NA BRIJUNIMA

–1996. GOD. SAMOSTALNA IZLOŽBA *Chrysler jeep / croatian amateur open* NA BRIJUNIMA

–1997. GOD. SAMOSTALNA IZLOŽBA III. DANI HRVATSKOGA GOLFA U ZAGREBU

–1998. GOD. SAMOSTALNA IZLOŽBA IV. DANI HRVATSKOGA GOLFA U ZAGREBU

BISERKA JAKŠIĆ DIZAJNIRA I IZRAĐUJE NAKIT, NJEGUJUĆI TRADICIJU RADIONICE BOŽIDARA JAKŠIĆA (VRHUNSKI ZLATARSKI ZANAT ISKLJUČIVO RUČNE OBRADE U SLUŽBI SUVREMENOG DIZAJNA). ODRŽAVA STARI OBIČAJ NARUČIVANJA; TAKAV PRISTUP OMOGUĆUJE NAKIT KAO KREACIJU, IZRAŽAVANJE OSOBNOSTI OSOBE KOJA NARUČUJE NAKIT I KOJA ĆE GA NOSITI.

IZLOŽBA JE POPRAĆENA PROJEKCIJOM FILMA "ZLATO U ZAGREBU KROZ STOLJEĆA DO DANAS"
PRODUKCIJA: HRT U SURADNJI S MUZEJOM GRADA ZAGREBA
REDAKCIJA PROGRAMA ZA DJECU I MLADEŽ, UREDNICA: RUŽICA ŠIMUNOVIĆ
SCENARISTICA I REDATELJICA FILMA: LJUBICA JANKOVIĆ LAZARIĆ
UREDNIKA FILMA: MAJA FILJAK BILANDŽIJA

IZDAVAČ: MUZEJ GRADA ZAGREBA
ZA IZDAVAČA: VINKO IVIĆ
KONCEPCIJA IZLOŽBE: BISERKA JAKŠIĆ
AUTOR TEKSTA: VJEROČKA RUKAVINA
FOTOGRAFIJE: JOSIP VRANIĆ
LIKOVNA OPREMA KATALOGA: ŽELJKO KOVAČIĆ
POSTAV IZLOŽBE: ŽELJKO KOVAČIĆ
LEKTOR: SALIH ISAAC
PRIPREMA I TISAK: LASERplus & Tiskara PULJKO